

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XVI. — Izdan in razposlan 6. dne februarja 1916.

Vsebina: (Št. 27—30.) 27. Razglas, da se izpreminjajo meje severnega vojnega ozemlja v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru. — 28. Ukaz, s katerim se usnje določenih vrst pridržuje za vojaško potrebo. — 29. Ukaz, s katerim se prepoveduje izdelovanje določenih vrst usnja. — 30. Ukaz o nanznanjanju zalog usnja in potrebščin industrije usnja.

27.

Razglas ministra za notranje stvari z dne 4. februarja 1916. l.,

da se izpreminjajo meje severnega vojnega ozemlja v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

Vrhovno poveljstvo armade je na podstavi § 1, odstavka 1, ukaza vsega ministrstva z dne 17. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 241) v severnem vojnem ozemlju meje med širjim in ožjim vojnim ozemljem na Gališkem, izpreminjuje razglas z dne 14. decembra 1915. l. (drž. zak. št. 369), določilo tako, da se politična okraja Żółkiew in Rawa Ruska ter zapadno od reke Buga ležeči del političnega okraja Sokal in okoliš mestne občine Sokal izločajo iz ožjega vojnega ozemlja in se privzemajo v širje vojno ozemlje.

Obmejitev vojnih ozemelj na severu je torej naslednja:

I.

Severno širje vojno ozemlje obsega:

v mejni grofiji moravski politične okraje Hranice, Novi Jičín, Valaško Mesečiči, Mistek in Moravsko Ostravo,

vojvodino gorenje- in dolenjesleško, izvzemši politične okraje Bruntál, Fryvaldov in Krnov,

zapadni del kraljevine gališke do vstetih političnih okrajev Skole, Drohobycz, Levov in Żółkiew, nadalje zapadno od reke Buga ležeči del političnega okraja Sokal in okoliš mestne občine Sokal.

II.

Severno ožje vojno ozemlje obsega:

vojvodino bukovinsko in vzhodnji del kraljevine gališke do vstetih političnih okrajev Dolina, Stryj, Żydaczów, Bóbrka, Przemyślany, Kamionka Strumiłowa, nadalje vzhodno od Buga ležeči del političnega okraja Sokal, izvzemši okoliš mestne občine Sokal.

Hohenlohe s. r.

28.

Ukaz trgovinskega ministra v po- razumu z ministroma za javna dela in za deželno bran in v so- glasju z vojnim ministrom z dne 5. februarja 1916. l.,

s katerim se usnje določnih vrst pridržuje za vojaško potrebo.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje tako:

Vrste pridržanega usnja.

§ 1.

Usnje nastopno oznamenjenih vrst se sme le po predpisih tega ukaza podelovati in oddajati drugim:

1. kakor usnje za podplate strojeno usnje (tudi vratovi in trebuh) vštevši bikovo in konjsko usnje in s čreslom strojeno, nepomaščeno telečje usnje;

2. oglav (vrhnje usnje), rastlinsko in rastlinsko-rudninsko kombinirano strojeno, in sicer črn, naravne barve ali barvan od telet, bivolovih mladčev, odstavljenih telet, pitlingov, krav in volov, nadalje pomaščeno konjsko usnje, črno, naravne barve in barvano ter kipsi;

3. svetlo usnje, vštevši poprsja;

4. transparentno usnje;

5. s čreslom in rojevino strojeno ovčje usnje.

Pod točko 1 ne spadajo:

Cepljeno usnje, svinjsko in kozje usnje ter odpadki od izdelovanja.

Pod točko 2 ne spadajo:

Cepljeno usnje, kozje usnje, prirejeno ovčje usnje in odpadki od izdelovanja.

Predpisi za oddajanje pridržanega usnja.

§ 2.

Kdor izdeluje usnje v § 1 imenovanih vrst v lastnih ali v zakup vzetih obratih ali ga dá za

plačilo zase izdelovati v tujih obratih, sme zaloge takega usnja, kar jih je in kar jih nadalje priraste, od 15. dne februarja 1916. l. počenši oddajati le po naslednjih določilih. Pravtako se sme tako usnje pri izdelovalcih usnja dobivati le po teh določilih.

Oddajati se sme le:

a) na podstavi izročitvenega naročila vojaške uprave,

b) drugim odjemnikom, ako se vroči v redu izdana dokaznica, v kateri izjavi kupec, da potrebuje usnje v prihodnjih 30 dneh za izvršitev naročila vojaške uprave, ki ga mora navesti. Dokaznico mora izročiti kupec prodajalcu v dveh izvodih, kadar prevzame gradivo.

Izjemna določila so omenjena v § 5.

Uradni predtiski za dokaznice se dobivajo v trgovinskih in obrtnih zbornicah.

§ 3.

Ne gledé na izdelovalce usnja smejo druga podjetja, ki se pečajo s kupovanjem in prodajanjem usnja, usnje v § 1 imenovanih vrst od 15. dne februarja 1916. l. počenši oddajati le po naslednjih določilih, in sicer smejo oznamenjeni prodajalci oddajati

1. usnje za podplate, debelo 4 mm in več,

2. usnje za notranje podplate, debelo 1½ do 3 mm,

3. oglav, debel 1½ mm in več,

4. svetlo usnje, debelo 2½ mm in več,

5. transparentno usnje,

6. s čreslom in rojevino strojeno ovčje usnje, le

a) na podstavi izročitvenega naročila vojaške uprave, ki se je dalo prodajalcu,

b) drugim odjemalcem, ako vročijo v redu izdano dokaznico (§ 2).

Pravtako se sme usnje omenjene vrste dobivati pri oznamenjenih prodajalcih le, izpolnjuje ta predpis.

Izjemna določila so omenjena v § 5.

Usnje pod točko 1—4 imenovanih vrst v drugih nego zgoraj imenovanih debelostih smejo oznamenjeni prodajalci svobodno oddajati in se sme pri njih dobivati.

Predpis za porabljanje pridržanega usnja.

§ 4.

Usnje v § 1 imenovanih vrst se sme od dneva, katerega dobi moč ta ukaz, podelovati le še za izvrševanje naročil vojaške uprave.

Od tega je izvzeto usnje, ki se je dobilo pri prodajalcih, oznamenjenih v § 3, odstavek 1, ako ima usnje druge nego pod točko 1—4 imenovanega paragrafa navedene debelosti. Tako pri oznamenjenih prodajalcih dobljeno usnje razlikujočih se debelosti se sme porabljati za poljubne namene.

Nadaljnje izjeme od predpisa 1. odstavka so omenjene v § 5.

Pri izdelovalcih usnja dobljeno usnje v § 1 imenovanih vrst in pri drugih prodajalcih dobljeno usnje v § 3 imenovanih debelosti in vrst se sme porabljati le za izvrševanje naročil vojaške uprave, navedenih v dokaznici.

S podelovanjem v zmislu prvega odstavka se umeva zlasti tudi podelovanje s prirezovanjem (izrezovanjem) in štančanjem.

Izjeme.

§ 5.

1. Podelovalci usnja smejo svoje zaloge gotovega usnja v § 1 imenovanih vrst, kolikor jih že imajo v svojem obratovališču ob času, ko dobi ta ukaz moč, podelati brez omejitve gledé namena porabe.

Gledé zalog usnja za podplate, debelega 4 mm in več, velja to — vseeno ali je usnje za podplate v ne prirezanem, prirezanem ali štančanjem stanju — z omejitvijo, da sme vsak podelovalec usnja od zaloge takega usnja za podplate, kar je je že, svobodno porabiti do 10 kg.

2. Usnje, ki sicer spada med vrste, imenovane v § 1, pa v posameznem primeru ni pripravno za porabljanje za vojaške namene, ter tiste množine usnja, ki se ne potrebujejo za

vojaško potrebo, se oproščajo za poljubne druge namene porabe. Dotične kose označijo z uradnim pečatom oblastvene komisije, ki morajo v ta namen prepotovati vse strojarnice praviloma vsakih 14 dni.

Kolek sestoji iz cesarskega orla in pod njim postavljene številke dotične komisije v arabskih številih. Tako oznamenjeni kosi se smejo svobodno porabiti in prodati po ceni, ki ustreza ustanovljenim najvišjim cenam.

3. Usnje v § 1 imenovanih vrst, ki se uvozi iz carinskega inozemstvu potem, ko je dobil ta ukaz moč, se sme svobodno prodajati in porabljati, izpolnjuje predpise, ki se razglasé posebej.

4. Usnje v § 1 imenovanih vrst, ki se nareja iz kož in s strojili, ki se uvozijo v množini, potrebni za to, iz carinskega inozemstva potem, ko je dobil ta ukaz moč, se sme svobodno prodajati in porabljati, izpolnjuje predpise, ki se razglasé posebej.

Ako so se uvozile le potrebne kože, ne pa tudi potrebna strojila, ali narobe, potrebna strojila, ne pa tudi potrebne kože, se dovoli svobodno prodajanje in svobodno porabljanje za polovico iz njih narejenega usnja.

Določila §§ 3 in 4 se ne nanašajo na uvoz iz vojaško zasedenih ozemelj.

Po teh določitih doseženo dovoljenje se počiti na posameznih kosih s kolkovanjem. Kolek ima cesarskega orla, pod njim besedo „Uvoz“ in pod njo označilo številke dotične komisije.

To dovoljenje vsebuje hkratu pravico prodajati usnje po ceni, ki se razlikuje od ustanovljenih najvišjih cen.

5. Določila točk 2 do 4 veljajo enako za kose, kolkovane po zadevnih predpisih v deželah svete ogrske krone.

6. Druge izjeme od predpisov tega ukaza more dovoliti trgovinsko ministrstvo v posebnega ozira vrednih primerih zlasti za promet med izdelovalci in podelovalci usnja in gledé oddajanja usnja po drugih prodajalcih.

Dobavni sklepi.

§ 6.

Kolikor bi se izpolnjevanje sklenjenih dobavnih pogodb ne strinjalo s predpisi tega ukaza,

je prepovedano. V teh primerih ne more nobena strank pogodnic zahtevati izpolnitve pogodbe ali odškodnine, ker se ni izpolnila.

Zahteve, ki so nastale, preden je dobil moč ta ukaz, zaradi tega, ker se ni izpolnjevala pogodba, ostanejo neizpremenjene. Dodatna izpolnitev pa se more zahtevati le, ako predpisi ukaza ne nasprotujejo izpolnitvi.

Naznanilna dolžnost.

§ 7.

Izdelovalci usnja morajo dobavne prodaje, ki so jih sklenili, in dolžnosti strojenja za plačilo za druge obrate, ki so jih morda prevzeli, kolikor se te pogodbe nanašajo na usnje v § 1 imenovanih vrst, in nadalje v teku vsakega tedna oddane množine takega usnja naznaniti „uradu za zglaševanje usnja v c. in kr. vojnem ministrstvu“ (Dunaj, III., Vordere Zollamtsstraße 3) prvokrat 22. dne februarja 1916. l. in pozneje vsak teden, in sicer vsak torek.

Naznanilu je priložiti po en izvod pripadajočih dokaznic.

Nadalje je v naznanilu navesti tudi izročitvena naročila vojaških oblastev, ki so se morda dala posestniku zaloge.

Pravtako morajo drugi prodajalci usnja naznanjati dobavne prodaje in oddane množine usnja v § 3 oznamenjenih debelosti in vrst.

Izdelovalci usnja, ki se pečajo s podelovanjem usnja, morajo navajati v naznanilu za izvrševanje dobavnih naročil vojaške uprave za konfekcionirane sorte porabljene množine usnja v § 1 imenovanih vrst, oznamenjue dotična naročila, ločeno od množin usnja, oddanih drugim osebam.

Dobavne pogodbe, ki so bile sklenjene že, preden je dobil ta ukaz moč, in tečejo še dalje, in prevzete dolžnosti strojiti za plačilo je naznaniti oblastvu za zglaševanje usnja o priliki prvega naznanila.

Za naznanila je porabljati uradne predtiske, ki so na razpolaganje v trgovinskih in obrtnih zbornicah.

Prisilna oddaja.

§ 8.

Trgovinsko ministrstvo more odrediti, da se oddajajo zaloge usnja v § 1 imenovanih vrst

podjetjem ali osebam, ki jih oznameni, po ceni, ustrezajoči ustanovljenim najvišjim cenam.

Določitev debelosti usnja.

§ 9.

Za uporabljanje določil §§ 3, 4 in 5, točka 1, je merodajna debelost usnja na naslednjih merskih mestih:

Cele kože:

15 cm od sredine hrbta ob trtici, v merski razdalji 10 cm od roba,

Polovične kože in kruponi:

v dolžinski sredini hrbta, v merski razdalji 10 cm od rezne črte,

Hrbti:

15 cm od sredine hrbta ob trtici v merski razdalji 10 cm od roba,

ali v dolžinski sredini rezne črte med trebuhom in hrbtom, v merski razdalji 40 cm od te rezne črte,

Trebuhi:

v dolžinski sredini trebuha, v merski razdalji 10 cm od rezne črte,

Vratovi:

20 cm od sredine vratu v merski razdalji 10 cm od rezne črte.

Kazenska določila.

§ 10.

Vsako ravnanje zoper predpise tega ukaza kaznujejo politična oblastva I. stopnje z zapornimi kaznimi do šest mesecev ali z denarnimi kaznimi do 5000 kron, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo.

§ 11.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Georgi s. r.

Trnka s. r.

Spitzmüller s. r.

29.**Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministroma za javna dela in za deželno bran in v soglasju z vojnim ministrom z dne 5. februarja 1916. l.,**

s katerim se prepoveduje izdelovanje določenih vrst usnja.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje tako:

§ 1.

Od časa, ko dobi ta ukaz moč, se nastopno imenovane vrste kož in kožic ne smejo več rudninsko strojiti, in sicer:

1. Telečje kožice — vstevši odstavljena teleta in pitlinge — kojih „soli prosto tehtana teža“ znaša več nego

a) s kratko nogo in glavo . . . 4 kg

b) „ „ „ brez glave . . . 3-50 kg.

Pri kožicah z dolgo nogo, repovo kostjo ali mesom na glavi se zvišajo te težne meje vselej za 0-20 kg za vsako teh vrst oddelovanja.

Za posušene kožice so navedene težne meje za polovico nižje.

2. Goveje kože vstevši bikove kože.

3. Konjske kože.

§ 2.

Od prepovedi § 1 veljajo naslednje izjeme:

1. Kože in kožice imenovane vrste se smejo rudninsko strojiti za izdelovanje šivalnih in veznih jermenov.

2. Za izgotavljanje takega rudninskega strojnega usnja iz kož in kožic, imenovanih v § 1, ki se že proizvaja ali izdeluje dne, katerega dobi ta ukaz moč, se dovoljuje rok do 15. dne marca 1916. l. Po tem dnevu se torej tudi ne smejo več opravljati dela, ki služijo za izgotavljanje takega usnja.

3. V drugih primerih se smejo kože in kožice imenovane vrste rudninsko strojiti le na podstavi naročila vojaške uprave ali na podstavi posebnega dovoljenja trgovinskega ministrstva.

§ 3.

Usnje za strojne jermene se sme od časa, ko dobi ukaz moč, izdelovati le z dovoljenjem trgovinskega ministrstva. Dokler se ne odredi drugače, smejo dosedanji izdelovalci nadaljevati proizvodnjo tega usnja v obsegu, ki ustreza povprečnemu izdelku dotičnega obrata v mesecih septembru do decembra 1915. l.

Izdelovalci usnja za strojne jermene morajo trgovinskemu ministrstvu naznaniti obseg tega izdelka do 20. dne februarja 1916. l. in ga dokazati z ustreznimi dokazili (knjižnimi izpiski in prepisi faktur).

§ 4.

Črni oglav (vrhnje usnje) rastlinskega ali rastlinsko-rudninskega stroja (§ 1, t. 2 ministrstvenega ukaza z dne 5. februarja 1916. l. [drž. zak. št. 28]) se sme po 20. dnevu februarja 1916. l. izdelovati le še na podstavi naročila vojaške uprave ali na podstavi posebnega dovoljenja trgovinskega ministrstva.

To določilo se ne nanaša na oglav, ki se nareja iz telečjih kožic (vstevši odstavljena teleta in pitlinge), ako teža kožic ne presega v § 1, t. 1, navedenih težnih mej.

§ 5.

Prepovedano je izdelovati usnje za podplate iz govejih kož (tudi bikovih kož), od kojih goljin se je docela ali deloma odločil mesni del (precepek), in prodajati tako usnje.

§ 6.

Vsako ravnanje zoper predpise tega ukaza kaznujejo politična oblastva I. stopnje z zapornimi kaznimi do šest mesev ali z denarnimi kaznimi do 5000 kron.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Georgi s. r.

Trnka s. r.

Spitzmüller s. r.

30.**Ukaz trgovinskega ministra v po-
razumu z ministrom za deželno
bran in v soglasju z vojnim mini-
strom z dne 5. februarja 1916. l.**

**o naznanjanju zalog usnja in potrebščin indu-
strije usnja.**

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. ok-
tobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje
tako:

§ 1.

Z ministrstvenima ukazoma z dne 4. marca
1915. l. (drž. zak. št. 53) in z dne 13. oktobra

1915. l. (drž. zak. št. 306) predpisana naznanila
o zalogah in izpremembah v stanju zaloge kož in
kožic, usnja, strojil in degrasa je od 15. dne fe-
bruarja 1916. l. počenši pošiljati vsak teden —
ob torkih po stanju od prejšnje sobote — narav-
nost „uradu za zglaševanje usnja v c. in kr.
vojnem ministrstvu“ (Dunaj, III., Vordere Zollamts-
straße 3) namesto, kakor doslej, trgovinskemu
ministrstvu.

Ostala določila navedenih ministrstvenih
ukazov ostanejo neizpremenjena.

§ 2.

Ta ukaz dobi moč 15. dne februarja 1916. l.

Georgi s. r.

Trnka s. r.

Spitzmüller s. r.